

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Cuius virtutis sit actus. 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

Vtrum martyrĭum sit actus fortitudinis?

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod martyrĭum non sit actus fortitudinis. Dicitur enim martyr in Græco, quasi testis. Testimonium autem redditur fidei Christi, secundum illud Act. 1. Eritis mihi testes in Hierusalem, &c. Et Maximus dicit in quodam sermone, Mater martyrĭi est fides catholica, in qua illustres athletæ suo sanguine subscripserunt. Ergo martyrĭum est potius actus fidei quàm fortitudinis.

¶ 2 Præterea, Actus laudabilis ad illam virtutem præcipuè pertinet, quæ ad ipsum inclinatur, & quæ ab ipso manifestatur, & sine qua ipse non valet. Sed ad martyrĭum præcipuè inclinatur charitas: unde in quodam sermone Maximi dicitur, Charitas Christi in martyrĭbus suis visitur, Maxime etiã charitas per actum martyrĭi manifestatur, secundum illud Ioann. 15. Maiorem dilectionem nemo habet, quàm ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Sine charitate etiam martyrĭum nihil valet, secundum illud primæ ad Corinth. 13. Si tradidero corpus meum, ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest. Ergo martyrĭum magis est actus charitatis, quàm fortitudinis.

¶ 3 Præterea, August. dicit in quodam sermone de sancto Cypriano, Facile est martyrem celebrando venerari, magnum verò fidem eius & patientiam imitari. Sed in vnoquoque actu virtutis præcipuè laudatur virtus cuius est actus. Ergo martyrĭum magis est actus patientiæ, quàm fortitudinis.

SED contra est, quod Cyprianus * dicit in epistola ad martyres & confessores, O beati martyres, quibus vos laudibus prædicem? O milites fortissimi, robur corporis vestri quo præconio vocis explicem? Quilibet autem laudatur ex virtute cuius actum exercet. Ergo martyrĭum est actus fortitudinis.

RESPONDEO dicendum, quod sicut ex supradictis * patet, ad fortitudinem pertinet ut confirmet hominem in bono virtutis, & maxime contra peccatula,

*in l. 2. ep.
ep. 6. nō
remotē a
princip.*

*q. præc. a.
2. et alijs*

ricula, & præcipuè contra pericula mortis, & maximè eius quæ est in bello. Manifestum est autem, quòd in martyrio homo firmiter confirmatur in bono virtutis, dum fidem & iustitiam non deserit propter imminetia pericula mortis, quæ etiam in quodam certamine particulari à persecutoribus imminet. Vnde Cyprianus dicit* in quodam sermone, Vidit admirans præsentium multitudo celeste certamen, & in prælio stetit seruos Christi voce libera, mente incorrupta, virtute diuina. Vnde manifestum est, quòd martyrium est fortitudinis actus. Et propter hoc de martyribus legit ecclesia, Fortes facti sunt in bello.

Ad primum ergo dicendum, quòd in actu fortitudinis duo sunt consideranda, quorum vnum est bonum in quo fortis firmatur: & hoc est fortitudinis finis. Aliud est ipsa firmitas, quæ quis non cedit contrariis prohibentibus ab illo bono: & in hoc consistit essentia fortitudinis. Sicut autem fortitudo ciuilis firmat animum hominis in iustitia humana, propter cuius conseruationem mortis pericula sustinet: ita etiam fortitudo gratuita firmat animum hominis in bono iustitiæ Dei, quæ est per fidem Iesu Christi, vt dicitur ad Rom. 3. Et sic martyrium comparatur ad fidem sicut ad finem in quo aliquis confirmatur: ad fortitudinem autem sicut ad habitum elicentem.

Ad secundum dicendum, quòd ad actum martyrii inclinatur quidem charitas, sicut primum & principale motiuum, per modum virtutis imperantis; fortitudo autem sicut motiuum proprium, per modum virtutis elicentis. Et inde est quòd martyrium est actus charitatis vt imperantis, fortitudinis autem vt elicentis: inde etiam est, quòd vtramque virtutem manifestat. Quòd autem sit meritorium, hoc habet ex charitate, sicut & quilibet virtutis actus: & ideo sine charitate non valet.

Ad tertium dicendum, quòd sicut dictum* est, principalior actus fortitudinis est sustinere: ad quem pertinet martyrium, non autem ad secundarium actum eius,

*in l. 2. ep.
epi. 6. ad
martyres
& confes-
sores, non
remouè a
princip.*

*q. præc.
ar. 6.*

44 QVÆST. CXXIV. ART. III.
eius, qui est aggredi. Et quia patientia deferuit fortitudini ex parte actus principalis, qui est sustinere: inde est quod concomitanter in martyribus patientia commendatur.

ARTIC. III.

631 *ius. 9. 184 a. 5. ad 3* *Utrum martirium sit actus maxima perfectionis?*
AD tertium sic proceditur. Videtur, quod martirium non sit actus maximæ perfectionis. Illud enim ad perfectionem videtur pertinere, quod cadit sub consilio, non sub præcepto, quia scilicet non est de necessitate salutis. Sed martirium videtur esse de necessitate salutis. Dicit enim Apostolus ad Rom. 10. Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem. Et 1. Ioann. 3. dicitur, quod nos debemus pro fratribus animas nostras ponere. Ergo martirium non pertinet ad perfectionem.

¶ 2. Præterea, Ad maiorem perfectionem videtur pertinere, quod aliquis det Deo animam, quod fit per obedientiam; quàm quod Deo det proprium corpus, quod fit per martirium. Vnde Gregor. * dicit ultim Moral. quod obedientia cunctis vicinis præferatur. Ergo martiriū non est actus maximæ perfectionis.

¶ 3. Præterea, Melius esse videtur alijs prodesse, quàm seipsum in bono conseruare: quia bonum gentis melius est quàm bonum vnus hominis, secundum Philos. in * 1. Ethic. Sed ille qui martirium sustinet, sibi soli prodest: ille autem qui docet, proficit multis. Ergo actus docendi & gubernandi subditos est perfectior, quàm actus martirij.

¶ 4. SED contra est, quod Augustinus * in lib. de sancta virginitate, præfert martirium virginitati, quæ ad perfectionem pertinet. Ergo martirium maximè ad perfectionem pertinere videtur.

RESPONDEO dicendum, quod de aliquo actu virtutis loqui possumus dupliciter. Vno modo secundum speciem ipsius actus, prout comparatur ad virtutem proximè elicientem ipsum: & sic non potest esse quod martirium quod consistit in debita tolerantia, mer-